

VOJENSKÉ ZDRAVOTNICKÉ LISTY

ROČNÍK XXXIII

ÚNOR 1964

ČÍSLO 1

356.33

VOJENSKÁ ZDRAVOTNICKÁ SLUŽBA A NĚKTERÉ JEJÍ SOUČASNÉ ÚKOLY

(Z projevu ministra národní obrany armádního generála B. LOMSKÉHO
u příležitosti 25. výročí trvání Ústřední vojenské nemocnice)

Při zahájení vědecké konference, konané ve dnech 17. až 18. října 1963 u příležitosti dvacátého pátého výročí trvání Ústřední vojenské nemocnice v Praze, přednesl projev ministr národní obrany armádní generál B. Lomský. Podstatnou součástí tohoto projevu tvořily otázky, jež mají zásadní význam pro celou vojenskou zdravotnickou službu. Uvádíme proto některé ze statí projevu ministra národní obrany. Domníváme se, že jejich uveřejnění v úvodní části prvního čísla Vojenských zdravotnických listů v novém roce je nejen nejповolanější směrnicí a podkladem pro naši práci v roce 1964, ale že je i dalším dokladem rostoucího významu, který je všem otázkám péče o zdraví lidí v našem státě i v naší armádě přisuzován.

Před vojenskou zdravotnickou službou stojí celá řada vážných úkolů. Chtěl bych ukázat ty hlavní a rozhodující, jejichž splnění umožní i splnění všech dalších:

Prvořadým úkolem je neustálé zkvalitňování preventivní a léčebné péče. To je hlavní úkol, v němž se nejvýrazněji projevuje posláni zdravotnictví v socialistickém státě. Je celému našemu zdravotnictví uloženo usnesením ÚV KSČ o zdravotnictví a v armádě mým rozkazem č. 20/63.

Dovolte mi k tomuto úkolu pár slov.

Srpnové jednání kolegia ministra NO, když probíralo zprávu o zdravotním stavu a vývoji nemocnosti, konstatovalo, že zdravotní stav příslušníků naší armády není uspokojivý. Příčiny byly rozebrány. Jsou v lidech samých. Chyby a nedostatky jsou v malé péči velitelů o zdraví jejich podřízených, ale jsou i v práci příslušníků zdravotnické služby, v jejich často pasivním postoji k pozorovaným a zjišťovaným nedostatkům, v malé aktivitě a iniciativě. Neumíte ještě, soudruzi, na tomto úseku dost energicky bojovat a prosazovat se.

V těchto dnech vyšel můj rozkaz č. 20, o prohloubení péče o zdraví příslušníků ČSLA. Je třeba, aby tento rozkaz byl plněn v družném úsilí velitelů, stranickopolitických orgánů a zdravotníků. Rozhodující úlohu musí sehrát příslušníci zdravotnické služby. Jaký tón budou

zdravotničtí pracovníci v práci udávat, jaká bude jejich iniciativa a aktivita, takové budou i výsledky. A to je jeden z hlavních úkolů, na který je nezbytné, abyste upřeli svou pozornost; a to jak pracovníci vojskové zdravotnické služby, tak i pracovníci vojenských nemocnic.

Je třeba daleko rozhodněji probíjovat preventivní zaměření naší vojenské zdravotnické služby. Dále rozvíjet a prohlubovat dispenzární péči o naše příslušníky v úzké spolupráci příslušníků vojenských nemocnic s hlavními lékaři. Upevňovat a aktivně „budovat“ zdraví, vytvářet podmínky pro zdravé životní a pracovní prostředí a plnit další úkoly.

—o—

Dále musíme zlepšovat práci s lékaři. Je nutno vidět, že postavení lékaře ve společnosti — a to včetně vojenského lékaře — je postavením veřejného a politického činitele.

Hovoříme-li dnes o dalším rozvoji zdravotnictví, musíme tedy především hovořit o výchově lidí, o výchově lékařů a středních zdravotnických pracovníků. A právě při této výchově můžeme dnes říci, že bylo dosaženo významného pokroku. Změnilo se zásadně vědomí našeho lékaře, jeho vědecký světový názor a společenské přesvědčení. To je také základní příčina úspěchů. Výchovu lékaře, výchovu zdravotníka proto nelze ani do budoucna pouštět ze zřetele. To platí tím více v současné době, kdy celospolečenský, všestranný rozvoj prochází kvalitativně novou etapou.

Na úseku našeho vojenského zdravotnictví bylo dosaženo dobrých výsledků ve formování socialistického profilu lékaře a zdravotníka. Tento proces však není zdaleka ukončen. Jsme ještě svědky toho, že právě to zvláštní, vojenské, bývá někdy nezodpovědně přehlíženo, nebo naopak zase přeháněno. Jít dál však znamená nalézt správnou míru, správný cit pro obecné a zvláštní ve výchově vojenského lékaře. Zdánlivý rozpor mezi obecnými požadavky a požadavky vojenskými má především subjektivní povahu — je to zejména záležitost vědomí, a proto se dá rozumě řešit.

Musíme společně, všechny zainteresované složky, přispívat k vytváření profilu vojenského zdravotnictví. Za jednu z příčin nedostatků ve výchově zdravotníků se vydává neřešitelnost existujícího rozporu mezi bouřlivým rozvojem lékařství, mezi bouřlivým rozvojem vojenství a skutečnými lidskými možnostmi. Praxe však ukazuje, že je tento existující rozpor řešitelný. Máme přece velmi dobré odborníky, vojenské lékaře, kteří ovládají naprosto spolehlivě nejen oblast lékařské vědy, praktického lékařství, ale i lékařskou praxi v bojové situaci, kteří rozumějí organizaci zdravotnického zabezpečení v soudobé válce. Měly by se proto zobecnit zkušenosti těchto soudruhů. Vždyť právě zde jsou naše nejsilnější argumenty.

Vážnou otázkou související s profilem vojenského lékaře je nesporně jeho pohled na vlastní celkovou perspektivu. Jsou ještě lidé, kteří se na svou perspektivu dívají výhradně ze svého úzce osobního hlediska. Tito soudruzi, chtějí-li obstát, měli by rozhodně sladit přání o své perspektivě se zájmy společenskými — v tom případě se zájmy armády.

Někteří soudruzi, kteří nesprávně pochopili soudobé marxistické závěry o válce a míru, myslí a jednají tak, jako by byla válka, zejména raketojaderná, vyloučena. Nevidí, že přes vcelku příznivý poměr světových sil v náš prospěch, prochází mezinárodní vývoj prudkými výkyvy, v nichž vzhledem k existenci válekychtivých sil imperialismu raketojaderná válka dosud vzniknout může. A z tohoto zásadního marxistického závěru je nutné vycházet ve veškeré práci.

Máme rovněž co činit u určité části zdravotníků s fatalismem různých odstínů. Někteří soudruzi si sice možnost vzniku raketojaderné války uvědomují, a to v plné míře, ale v důsledku toho vyvozují závěr, že při jejím vzniku by bylo naše zdravotnictví bezmocné, neboť existuje obrovský rozpor mezi našimi možnostmi a požadavky soudobé války. Je tedy podle nich zbytečné se připravovat.

To ovšem nelze považovat za rozumnou odpověď. Tento rozpor zcela určitě existuje a my jsme nuceni jej samozřejmě řešit. Jeho řešení, zmenšování vzdálenosti mezi jeho protipóly, však spočívá již dnes v důkladné všestranné přípravě, vyvěrající z možností, které dnes máme. Čím více těchto možností využijeme, a je jich nemálo, tím více napomůžeme skutečnému řešení tohoto problému, jenž představuje uchování co největšího počtu bojovníků, co největšího počtu našich lidí v případě raketojaderné války. A to je, soudruzi, a soudruzi, nesmírně závažná záležitost.

Hovořím zde zejména o společenských aspektech výchovy, které se ovšem plně promítají do veškeré odborné přípravy. Chci tak ukázat, že dnes více než kdy dříve řešení jakéhokoli praktického či odborného problému má i svou ideologickou stránku, bez jejíhož objasnění není možné jít úspěšně dopředu.

Domnívám se proto, že při řešení nových, náročných úkolů, které plníme v souvislosti s pří-

pravou našeho vojenského zdravotnictví, je žádoucí daleko zintenzivnit a zkvalitnit ideologickou práci, naučit se ještě lépe odhalovat ideologické příčiny problémů a všestranně lidem objasňovat všechny podstatné vztahy související s jejich činností.

Takto rozvíjet ideologický boj o názory a vědomí našich vojenských zdravotníků, to v praxi znamená, že budeme do naší lékařské vědy a praxe ještě úspěšněji probojovávat filosofii dialektického materialismu a zásady a přednosti našeho socialistického zdravotnictví; to znamená, že budeme ve svých důsledcích dále pozvedat úroveň našeho vojenského zdravotnictví.

—o—

Práci vojenského zdravotnictví, jeho zařízení, nemocnic, ústavů a všech pracovníků musíme ve větší míře zaměřit na řešení těch úkolů, jež vyplývají z požadavků vedení soudobého boje; konkrétně to znamená s důrazem na použití zbraní hromadného ničení nepřitelem.

Rovněž ve vědeckovýzkumné práci je třeba napřít síly především k té tematice, jež je důležitá z hlediska vojenskoodborného; znamená to zejména řešit problémy zdravotnického zabezpečení za podmínek použití zbraní hromadného ničení. Při tom je třeba pozorně sledovat závěry civilního sektoru a výsledky tohoto výzkumu vlastními silami domýšlet a dopracovat k možné praktické aplikaci v polních podmínkách.

Konečně musíme zkoordinovat práci našeho vojenského zdravotnictví s prací zdravotnictví celého socialistického tábora. Musíme neustále vidět, že při řešení otázek nejsme sami, což nám skýtá nebývalé možnosti, protože nemusíme řešit všechny otázky, ale můžeme navazovat na výsledky práce celého širokého kolektivu pracovníků socialistického zdravotnictví v bratrských zemích a armádách, zvláště v SSSR.

My řešíme ty otázky, které jsou v mezích našich možností a nestavíme si nereálné úkoly. Je proto nezbytné rychle a pohotově přebírat progresivní zkušenosti, využívat je a co nejrychleji je uvádět do praxe lékařů a zdravotnických pracovníků. Stejně tak je třeba naše nejlepší zkušenosti předávat ostatním. Výsledky práce našich lékařů a zdravotníků a úspěchy, jichž dosahují, budou jistě přijaty s plným pochopením a přispějí k dalšímu růstu úrovně zdravotnictví v celém společenství socialistických zemí.

—o—

Díky nepřetržité péči naší strany a vlády dosáhlo naše zdravotnictví významných úspěchů a úroveň péče o zdraví našich občanů patří k nejvyšším na světě.

Myslím, že můžeme odpovědně říci, že vojenské zdravotnictví se na těchto úspěších plně podílelo.

Děkuji všem příslušníkům vojenské zdravotnické služby za dosud vykonanou práci a všem přeji pevné zdraví a hodně úspěchů v další práci v péči o zdraví příslušníků naší armády.